

[Bracher.]

fatter tre områder: arbejds- og socialvæsenet, det kommunaltekniske område og el- og vandforsyningen i bygderne. Hver for sig er disse forslag særdeles vigtige for trivselen i den grønlandske befolkning. Kommunerne påbegynder ved denne lovs ikrafttræden nævnte opgaver og vil efterhånden overtage dem helt efter en række overgangsordninger, der vil række ind i anden etape af den i betænkningen skitserede udvikling.

Når det gælder byrdefordelingen, er princippet det, at der ved opgavernes overførsel ydes et statstilskud svarende til statens besparelser ved overførslen. Fordelingen vil ske efter det, der i bemærkningerne kaldes objektive kriterier, altså en tilpasning efter behovet i de forskellige kommuner. Der angives forskellige procentsatser for tilskudsordningerne. I procentsatserne regnes der også med tilskud fra kommunerne selv, og disse tilskud kan bl. a. ydes, fordi kommunerne nu får del i den i dag behandlede indkomstskat. Det angives i lovforslaget, at det er ministerens opgave at gøre den angivne procentsats fleksibel, så fordelingen kommer alle ligeligt til gode. Der skulle ikke gerne opstå begreber som fattige og rige kommuner, som vi kender det fra det sydlige Danmark.

Vi anser denne ordning som en overgangsordning, idet den må udvikles henimod, at landsrådet kan påtage sig opgaverne.

Som indledningsvis nævnt lægger vi i kristeligt folkeparti megen vægt på selvstændiggørelsen af den grønlandske befolkning i takt med befolkningens egne ønsker. Det gælder også ansættelsesmulighederne for befolkningen i de nye stillinger, der oprettes på kommunalt plan. Såvel kæmnerkontorerne som kommuneteknikernes opgave må i størst mulig udstrækning overgives til hjemmehørende og en uddannelse prioriteres for grønlanderne.

Et spørgsmål kan rejses i forbindelse med det forøgede kommunale selvstyre. Kommunerne er i udstrækning meget store, afstan-

dene er lange fra byen til bygderne, og det vil blive svært for det centrale styre at tilgode hele området ligeligt. I alle tilfælde må udviklingen medføre, at bygderne får øget selvstændighed i forhold til centralstyret. Dette kommer især til at gælde el- og vandforsyningen, som må ledes på lokalt plan, og vi ser gerne, at der gives en mulighed for andelsforetagender. Ligesom andelstanken i slutningen af forrige århundrede hernede modnede befolkningen til selvstændighed og initiativ, kunne dette også ske i den nordlige del af vort rige.

I tilknytning til lovforslaget om tilskud til Grønlands landsråd og de grønlandske kommuner er fremsat lovforslag om ophævelse af lov om børnetilskud i Grønland og lovforslag om en kommunal anlægsfond. Det første af disse lovforslag er en naturlig følge af førstnævnte lovforslag, idet de helt statsfinansierede tilskud nu skal overgives til landsrådsregie, der vil få del i statsrefusionsordningerne for udgifter til socialforsorgen.

Med ordningen om indkomstskat til kommunen og statstilskud til de kommunale opgaver vil kommunerne få adskilligt større pengebeløb at administrere end nu. Det sidste lovforslag går ud på, at en del af disse penge skal henlægges til et anlægsfond efter aftrappede procenter indtil 1980. Hensigten må så være, at disse anlægsfonds skal være til rådighed for udbygningen af de kommunale opgaver, som byrde- og opgavefordelingsudvalgets betænkning anviser. Der vil senere blive fremsat lovforslag om gennemførelse af de 4 øvrige etaper, der omfatter overførsel af kæmner- og brandvæsen, skole- og biblioteksvæsen og vand- og varmeværker i byerne til kommunerne og overførsel af sundhedsvæsenet til landsrådet.

Ifølge lovforslaget skal ministeren kunne fritage en kommune for henlæggelser og tilsynsrådet for kommunerne eventuelt give samtykke til brug af fonden. Der er altså også her en fleksibilitet, som kan udligne